

๕ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

คู่มือ การจัดทำงบประมาณรายจ่าย
ประจำปี

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
งานวิเคราะห์นโยบายและแผน

คำนำ

คู่มือการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของเทศบาลเมืองสมุทรสงครามนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรในสังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม และผู้ที่สนใจในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้ศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีการ ระเบียบฯ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ และเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเป็นประโยชน์ต่อผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และผู้สนใจทั่วไป

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ
กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ

สารบัญ

	หน้า
❖ ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
❖ ส่วนที่ ๒ ขั้นตอนการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย	๕

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความหมายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง แผนงานหรืองานสำหรับงบประมาณด้าน รายรับและรายจ่ายแสดงในรูปตัวเลข จำนวนเงิน การตั้งงบประมาณ คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลข จำนวนเงิน โดยกำหนดระยะเวลาเป็นปีงบประมาณ หมายถึงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมของปีหนึ่งถึง วันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไปและให้ใช้ ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณ นั้น

ความหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ (ระเบียบฯ ข้อ ๕)

“งบประมาณ” หมายความว่า แผนงานหรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับและรายจ่ายแสดงในรูปตัวเลข จำนวนเงิน การตั้งงบประมาณ คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็นตัวเลข จำนวนเงิน

“แผนงาน” หมายความว่า ภารกิจแต่ละด้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

“งาน” หมายความว่า กิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานที่กำหนดไว้ในแต่ละงาน

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า งบประมาณที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติ แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ทั้งนี้รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและการโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายงบประมาณด้วย

“เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากเงินที่ปรากฏตามงบประมาณรายจ่าย

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ของปีหนึ่งถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ของปีถัดไปและให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่ต้องจ่าย หรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของหรือบริการไม่ว่าจะเป็นข้อผูกพันอันเกิดจากการกู้ยืม การค้าประกัน การซื้อ หรือการจ้างโดยวิธีใช้เครดิตหรือจากการอื่นใด

“หน่วยงาน” หมายความว่า สำนัก กอง ส่วน ฝ่าย ตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละรูปแบบ

“คณะผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะเทศมนตรี นายกเทศมนตรี และนายกององค์การบริหารส่วนตำบล

“เจ้าหน้าที่งบประมาณ” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

วัตถุประสงค์ของการจัดทำงบประมาณ

๑. เป็นการวางแผนเพื่อจะช่วยให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเชื่อมั่นว่ารายจ่ายอยู่ภายใต้กรอบของเงินสำรองที่มีอยู่อันประกอบด้วยรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ และเงินกู้ที่คาดว่าจะได้
๒. งบประมาณสร้างลำดับความสำคัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่
๓. งบประมาณช่วยจัดสรรและกระจายทรัพยากรระหว่างกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดระดับและทิศทางของการทำงานในปีงบประมาณนั้น
๔. สามารถกำหนดระดับของภาษีและค่าธรรมเนียมที่จะถูกจัดเก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ ต่อไป

อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่งบประมาณ(ระเบียบฯ ข้อ ๘)

เจ้าหน้าที่งบประมาณมีอำนาจหน้าที่จัดทำงบประมาณและให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานงบประมาณ ดังต่อไปนี้

๑. เรียกให้หน่วยงานต่างๆ เสนอประมาณการรายรับและรายจ่ายตามแบบ และหลักเกณฑ์พร้อมด้วยรายละเอียดที่กำหนดตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย
๒. วิเคราะห์งบประมาณและการจ่ายเงินของหน่วยงานต่างๆ
๓. สั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล เจ้าหน้าที่จัดทำเอกสารงบประมาณและรวบรวมเป็นร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ลักษณะของงบประมาณ

๑. เงินรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีและให้มีประมาณการรายรับประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี(ระเบียบฯ ข้อ ๙)
๒. งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจำแนกเป็นงบประมาณรายจ่ายทั่วไปและงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ(ระเบียบฯ ข้อ ๑๐)
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจัดทำงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการได้ ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบหรือนายอำเภออนุมัติ แล้วแต่กรณีตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๑)
๔. ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น อาจสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายทั่วไปไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ หรือสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการไปตั้งจ่ายในงบประมาณรายจ่ายทั่วไปได้(ระเบียบฯ ข้อ ๑๒)
๕. งบประมาณรายจ่ายทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย รายจ่ายงบกลางและรายจ่ายตามแผนงาน(ระเบียบฯ ข้อ ๑๓)
๖. รายจ่ายตามแผนงาน จำแนกเป็นสองลักษณะคือ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๔)
 - ๑.๑ รายจ่ายประจำ ประกอบด้วย
 - (ก) งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรท้องถิ่น ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว

(ข) งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

(ค) งบเงินอุดหนุน หมายถึง เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเพื่อให้การดำเนินการตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

(ง) งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายในงบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่กำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้

๑.๒ รายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ งบลงทุน ซึ่งเป็นรายจ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างรวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

รายละเอียดประเภทรายจ่ายงบกลาง งบรายจ่ายต่างๆ และเงินนอกงบประมาณให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

๗. งบประมาณรายจ่ายซึ่งตั้งจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินประเภทอื่นที่ต้องนำมาตั้งงบประมาณรายจ่ายให้จำแนกลักษณะรายจ่ายตามข้อ ๑๔ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๕)

๘. การตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กระทำตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนด(ระเบียบฯ ข้อ ๑๖)

๙. งบประมาณการรายรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยหมวดรายได้ซึ่งจำแนกเป็น(ระเบียบข้อฯ ๑๗)

(๑) หมวดภาษีอากร

(๒) หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต

(๓) หมวดรายได้จากทรัพย์สิน

(๔) หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและกิจการพาณิชย์

(๕) หมวดเงินอุดหนุน

(๖) หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด

๑๐. รายละเอียดของหมวดรายได้ และงบรายจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด(ระเบียบฯ ข้อ ๑๘)

๑๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดให้มีเงินสำรองจ่ายในงบกลาง เพื่อกรณีฉุกเฉินที่มีเหตุสาธารณภัยเกิดขึ้น หรือกรณีการป้องกันและยับยั้งก่อนเกิดสาธารณภัย หรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย หรือกรณีฉุกเฉินเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนรวมได้

การใช้เงินสำรองจ่ายเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๑๙)

๑๒. งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้ตราเป็นงบประมาณรายจ่ายเช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี (ระเบียบฯ ข้อ ๒๐)

๓๓. การร่างงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จะกระทำต่อเมื่องบประมาณรายจ่ายประจำ ที่ได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติแล้วไม่พอแก่การใช้จ่าย หรือมีความจำเป็นต้องตั้งรายจ่ายขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ต้องแสดงให้เห็นปรากฏในงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวด้วยว่า จะจ่ายจากเงินรายได้ที่มีได้ตั้งรับไว้ในประมาณการรายรับ หรือจากเงินรายได้ที่เกินยอดรวมทั้งสิ้นของประมาณการรายรับประจำปี(ระเบียบฯ ข้อ ๒๑)

ส่วนที่ ๒

ขั้นตอนการจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การจัดทำงบประมาณให้ใช้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่ายและให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่างๆ ของทุกหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ (ระเบียบฯ ข้อ ๒๒)

การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม แบบออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑. การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปี งบเงินอุดหนุน กรณีเป็นหน่วยรับงบประมาณตรง

๒. การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ

การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปี งบเงินอุดหนุน กรณีเป็นหน่วยรับงบประมาณตรง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
<p>กระบวนการทบทวนและวางแผนงบประมาณ</p> <p>จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี มิติพื้นที่ (Area) ให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ แผนพัฒนาพื้นที่ และยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p>	ต.ค.-ธ.ค.	กองยุทธศาสตร์
<p>กระบวนการจัดทำงบประมาณ</p> <p>หน่วยรับงบประมาณ จัดทำรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่แสดงวัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณ เป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี</p>	ธ.ค.- ๑๕ ม.ค.	ทุกหน่วยงาน

<p>นโยบายงบประมาณ วงเงิน โครงสร้าง งบประมาณ โดยบูรณา การงบประมาณในมิติหน่วยรับ งบประมาณให้สอดคล้องกับ ความต้องการในพื้นที่ แผนพัฒนาพื้นที่ ความต้องการของประชาชน รวมทั้งนำ ข้อเสนอของงบประมาณรายจ่ายบูรณา การ และรายงานเกี่ยวกับการเงินนอก งบประมาณเพื่อใช้ประกอบการจัดทำ รายละเอียดค่าของงบประมาณ เสนอ คณะรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีเจ้าสังกัดพิจารณาให้ความ เห็นชอบและส่งสำนักงบประมาณผ่าน ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดทำ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น(BBL)</p>		
<p>กระบวนการอนุมัติงบประมาณ</p> <p>คณะอนุกรรมการ พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี</p> <p>สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี</p> <p>วุฒิสภา พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี</p> <p>สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อ ประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมาย ต่อไป</p>	<p>ก.ค.</p> <p>ส.ค.</p> <p>ส.ค.</p> <p>ก.ย.</p>	

การจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระยะเวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ	มิ.ย.	กองยุทธศาสตร์
เจ้าหน้าที่งบประมาณ (ปลัดเทศบาล)แจ้งให้หน่วยงานจัดทำประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่าย	มิ.ย.	ปลัดเทศบาล
กองคลัง - จัดทำประมาณการรายรับ-รายจ่ายการเงินและสถิติต่างๆ	มิ.ย.- ก.ค.	กองคลัง
หน่วยงานจัดทำประมาณการรายจ่าย โดยใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒	มิ.ย.- ก.ค.	ทุกหน่วยงาน
ผู้บริหารพิจารณาอนุมัติให้ตั้งงบประมาณ(ประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่าย)	ส.ค.	ผู้บริหารเทศบาล
เจ้าหน้าที่งบประมาณบันทึกประมาณการรายรับและประมาณการรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติลงในระบบ e-LAAS	ส.ค.	กองยุทธศาสตร์
ผู้บริหารท้องถิ่น นำร่างงบประมาณเสนอสภาท้องถิ่น	ภายใน ๑๕ สิงหาคม	สภาท้องถิ่น

พิจารณาเห็นชอบร่าง งบประมาณ	ภายในเดือนสิงหาคม	สภาท้องถิ่น
ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความ เห็นชอบ	ภายในเดือนกันยายน	ผู้ว่าราชการจังหวัด
อนุมัติและประกาศใช้ งบประมาณรายจ่าย	ภายในเดือนกันยายน	ผู้บริหารเทศบาล
เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้เทศบาล ประกาศรายงานการรับ - จ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณที่ สิ้นสุดนั้น ทั้งงบประมาณ รายจ่ายและเงินนอกงบประมาณ ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน ภายในกำหนดสามสิบวัน และส่ง สำเนารายงานการ รับ-จ่าย ไป ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในสิบ ห้าวันหลังจากนั้น	ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน	กองคลัง

ขั้นตอนการทำงานงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม

